



Rada ERÚ

Energetický regulační úřad

Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 09490-14/2020-ERU

V Jihlavě dne 30. května 2022

R o z h o d n u t í

O rozkladu společnosti **STAVITELSTVÍ BARBET, s.r.o.**, se sídlem Vejprnická 663/56, 318 00 Plzeň, IČ: 272 37 133 (dále též „účastník řízení“), zastoupené Mgr. Alicí Benešovou, advokátkou se sídlem Míru 21/17, 337 01 Rokycany, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 09490-9/2020-ERU ze dne 27. května 2021 (sp. zn. OSR-09490/2020-ERU), kterým Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 odst. 1 písm. a) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, uznal účastníka řízení vinným ze spáchání přestupku podle § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se měl dopustit tím, že v rozporu s § 68 odst. 3 téhož zákona dne 13. července 2020 při provádění zemních výkopových prací prostřednictvím strojního mechanismu (pásového rypadla CAT 312C) v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území obce Psáry před rodinným domem č. p. 148 na ulici Psárská poškodil středotlaký plynovod IPE DN 63, za což mu byla uložena pokuta ve výši 60 000 Kč a dále povinnost náhrady nákladů řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč, Rada Energetického regulačního úřadu (dále též „Rada“) jako nadřízený správní orgán Energetického regulačního úřadu podle § 17b odst. 10 písm. b) energetického zákona rozhodla v souladu s § 96 odst. 2 tohoto zákona ve spojení s § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na návrh rozkladové komise, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

Rozklad společnosti STAVITELSTVÍ BARBET, s.r.o., se sídlem Vejprnická 663/56, 318 00 Plzeň, IČ: 272 37 133, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 09490-9/2020-ERU ze dne 27. května 2021 se zamítá a napadené rozhodnutí se potvrzuje.

Odůvodnění:

I. Správní řízení na prvním stupni

Energetický regulační úřad obdržel dne 16. září 2020 od Policie České Republiky, Obvodního oddělení Jílové u Prahy, oznámení o přestupku, kterého se měl dopustit zaměstnanec účastníka řízení pan [REDAKCE] tím, že dne 13. července 2020 v době mezi 10:30 a 10:48 hod. v katastrálním území obce Psáry před rodinným domem č. p. [REDAKCE] na ulici

██████████ při výkopových pracích prováděných prostřednictvím strojní mechanizace v ochranném pásmu energetického zařízení (bez vytyčení jeho polohy) poškodil středotlaký plynovod IPE DN 63. V důsledku uvedené činnosti došlo k přerušení dodávky plynu nejméně 50 koncovým uživatelům, úniku plynu neurčeného množství do ovzduší a ke škodě na majetku společnosti ██████████

Na základě podkladů předložených Policií České republiky a sdělení poškozeného Energetický regulační úřad vydal příkaz č. j. 09490-5/2020 ze dne 18. února 2021, který byl účastníkovi řízení doručen dne 22. února 2021. Doručením příkazu bylo zahájeno správní řízení o přestupku. Správní orgán v příkazu uznal účastníka řízení vinným ze spáchání přestupku podle § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se měl dopustit tím, že v rozporu s § 68 odst. 3 téhož zákona dne 13. července 2020 při provádění zemních výkopových prací prostřednictvím strojního mechanismu (pásového rypadla CAT 312C) v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území obce Psáry před rodinným domem č. p. ██████████ na ulici ██████████ poškodil středotlaký plynovod IPE DN 63, za což mu byla uložena pokuta ve výši 60 000 Kč. Dne 25. února 2021 podal účastník řízení proti příkazu odpor, kterým byl tento podle § 150 odst. 3 správního řádu zrušen a Energetický regulační úřad pokračoval v řízení. V podaném odporu účastník řízení namítal, že za poškození plynovodu je odpovědný generální dodavatel stavby, společnost ██████████

Následně správní orgán účastníka řízení přípisem ze dne 4. března 2021 vyrozuměl o pokračování v řízení, o možnosti doložit majetkové poměry či vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí a poučil jej o právu žádat nařízení ústního jednání.

Účastník řízení dne 15. března 2021 zopakoval, že odpovědnost za přestupek nese zhotovitel stavby, tedy společnost ██████████ a navrhl, aby řízení bylo zastaveno. Dále vyjádřil nesouhlas s výší uložené pokuty, která je podle něj zjevně nepřiměřená a měla by být stanovena na samé spodní hranici zákonem stanoveného rozpětí okolo 10 000 Kč. Připomněl rovněž, že způsobená škoda ve výši 23 703 Kč byla uhrazena.

II. Napadené rozhodnutí

Rozhodnutím č. j. 09490-9/2020-ERU ze dne 27. května 2021 Energetický regulační úřad uznal účastníka řízení vinným ze spáchání přestupku podle § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, jehož se měl dopustit výše specifikovaným jednáním, za což mu byla udělena pokuta ve výši 60 000 Kč a dále povinnost nahradit náklady řízení.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí správní orgán zejména konstatoval, že účastník řízení převzal stavbu zápisem o předání a převzetí staveniště ze dne 7. července 2020, podle kterého byly před výstavbou vytyčeny veškeré inženýrské sítě, účastník řízení byl jako zhotovitel s těmito seznámen a byly mu rovněž předány situace s vyznačením vytyčených jednotlivých inženýrských sítí. Před započítáním prací vydala společnost ██████████ vyjádření, ve kterém stanovila podmínku, že stavební a výkopové práce ve vzdálenosti menší než 1 metr od plynárenského zařízení je možné provádět pouze ručně a ve vzdálenosti menší než 0,5 metru od povrchu plynovodního potrubí navíc bez použití pneumatických nebo elektrických nástrojů. Dne 18. června 2020 a 1. července 2020 provedla společnost ██████████

vytyčení trasy středotlakého plynovodu. Trubka poškozeného plynovodu se nacházela 90 až 100 cm pod horním okrajem okolní vozovky. Nebyla zde žádná ochranná folie ani textilie, trubka nebyla uložena do písku ani jiného materiálu odlišného od okolí.

Ze zjištěných okolností bylo podle Energetického regulačního úřadu bez důvodných pochybností prokázáno, že poškození plynárenského zařízení způsobil zaměstnanec účastníka řízení při výkonu zemních prací prostřednictvím strojního mechanismu. Byla zjištěna příčinná souvislost mezi jednáním a škodlivým následkem. Jednání zaměstnance je přičitatelné podle § 20 odst. 2 písm. c) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o odpovědnosti za přestupky“), právě účastníkovi řízení, který proto nese odpovědnost za spáchání projednávaného přestupku. Byly naplněny jak formální, tak materiální znaky přestupku, neboť v důsledku poškození plynovodního potrubí došlo k úniku nezjištěného množství zemního plynu do vzduchu a přerušení dodávky plynu minimálně 50 koncovým zákazníkům. V jednání účastníka řízení lze bezpochyby shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy. Účastník řízení nenaplnil liberační důvody, jelikož nevytlačil veškeré úsilí k zabránění vzniku škodlivého následku.

K námitkám účastníka řízení správní orgán uvedl, že tento převzal staveniště s vytyčeným vedením plynovodního potrubí, přičemž staveniště následně nepředal žádnému jinému subjektu. Jako realizátor stavby tak odpovídal za veškerou činnost na staveništi. Při ukládání pokuty pak správní orgán zohlednil opakovanost porušování zákona, a to z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, jakož i celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování. Při stanovení pokuty správní orgán dále přihlédl k tomu, že si účastník řízení jako právnická osoba, jejíž činnost spočívá právě v realizaci podobných staveb, měl být vědom speciálního režimu provádění zemních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení. Navíc se jednalo o třetí totožné porušení zákona v posledních letech ze strany účastníka řízení. To vše hodnotil správní orgán jako přitěžující okolnost. Naopak jako polehčující okolnost hodnotil snahu účastníka řízení o bezodkladné řešení opravy i úhradu celkové přímé škody. Účastník řízení nedoložil své aktuální majetkové poměry, proto správní orgán vycházel z účetní závěrky za rok 2019 s cílem, aby uložená pokuta splnila svůj účel a současně neměla pro stíhanou společnost likvidační charakter. Pokuta byla stanovena na spodní hranici zákonného rozpětí.

III. Rozklad účastníka řízení

Proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 09490-9/2020-ERU ze dne 27. května 2021, které bylo účastníkovi řízení doručeno téhož dne, podal účastník řízení následně dne 9. června 2021 rozklad, kterým napadl předmětné rozhodnutí v plném rozsahu.

Napadené rozhodnutí je podle účastníka řízení založeno na neúplně a nesprávně zjištěném skutkovém stavu, jakož i na nesprávném právním posouzení. V řízení nebylo prokázáno naplnění všech znaků skutkové podstaty. Odpovědnost za přestupek nese hlavní zhotovitel stavby (společnost [redacted]), jenž zajišťoval vytyčení plynárenského zařízení. Při vytyčení mohlo dojít k odchylce od skutečného uložení energetického zařízení, což nelze přikládat k tíži účastníka řízení. Zařízení se evidentně nacházelo v jiné hloubce, než mělo být uloženo, neboť ke stržení vozovky a horní vrstvy komunikace je nutné použít techniku, nelze realizovat ručně. Proto nemohla být naplněna materiální stránka přestupku, když nebylo

v možnostech účastníka řízení ani s největší obezřetností škodě předejít. Nedošlo k protiprávnímu jednání (porušení právních předpisů) a nebyl naplněn ani znak zavinění. S ohledem na okolnosti případu je uložená pokuta nepřiměřeně přísná.

Závěrem účastník řízení navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a řízení zataveno, případně aby uložená pokuta byla snížena na částku 10 000 Kč.

IV. Řízení o rozkladu

Rozklad účastníka řízení byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu Rada po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto usnesení, a to z následujících důvodů.

Podle § 98 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky odvolací správní orgán přezkoumává napadené rozhodnutí v plném rozsahu.

Po přezkoumání napadeného rozhodnutí Rada konstatuje, že bylo vydáno v souladu s právními předpisy. Správní orgán dostatečně zjistil skutkový stav věci v souladu se zásadou materiální pravdy vyjádřenou v § 3 správního řádu. Byla naplněna jak formální, tak materiální stránka vytýkaného přestupku a bez důvodných pochybností prokázáno, že se přestupku dopustil účastník řízení.

Dále Rada uvádí, že ve věci není pochyb o tom, že došlo k poškození výše specifikovaného plynárenského zařízení, a pochybnosti nevyvolává ani otázka konkrétní osoby, která tento následek přímo způsobila. Stěžejní námitky účastníka řízení směřují jednak k tomu, že za uvedené jednání není odpovědný, neboť za vytyčení i celou stavbu podle něj odpovídal hlavní zhotovitel, společnost [REDAKCE] a jednak k tomu, že nebyla naplněna formální a materiální stránka přestupku. Ze shromážděného spisového materiálu je zřejmé, že protiprávní následek ve smyslu § 68 odst. 3 energetického zákona způsobil zaměstnanec účastníka řízení, pan [REDAKCE] jehož jednání je přičitatelné právě účastníkovi řízení, přičemž bylo rovněž spolehlivě zjištěno, který subjekt nese za poškození plynovodu odpovědnost. Právnícká osoba sama jednat nemůže, tudíž je pachatelem přestupku pouze v případě, že k naplnění znaků skutkové podstaty došlo jednáním fyzické osoby, jež je přičitatelné právnícké osobě, a to při činnosti právnícké osoby, v přímé souvislosti s její činností nebo ku prospěchu právnícké osoby či v jejím zájmu. Typicky je takovou osobou jednajícím za právníckou osobu kromě statutárních orgánů řadový zaměstnanec jako pan [REDAKCE] tedy osoba v pracovněprávním vztahu k právnícké osobě. V tomto případě zaměstnanec při výkonu činnosti svého zaměstnavatele porušil povinnosti uložené účastníkovi řízení vyplývající z jeho okruhu činnosti, tj. provádět výkopové práce v ochranném pásmu plynovodního potrubí bez užití strojního mechanismu. Jelikož k naplnění skutkové podstaty vytýkaného přestupku došlo v okamžiku, kdy pan [REDAKCE] jako fyzická osoba, resp. zaměstnanec, jednal za právníckou osobu, resp. účastníka řízení v postavení zaměstnavatele, nelze než dojít k závěru, že jeho jednání se přičítá účastníkovi řízení, který tak nese objektivní odpovědnost (bez ohledu na zavinění) za porušení § 68 odst. 3 energetického zákona.

Co se týče odpovědnosti společnosti [REDAKCE] mohlo by se nanejvýš jednat o další subjekt odpovědný ve vztahu k tomuto porušení, pokud by ke spáchání přestupku došlo odlišným jednáním (které by však rovněž vedlo k sankcionovanému následku), nicméně

uvedené společnosti jednání pana [REDAKCE] přičitatelné není. Porušení § 68 odst. 3 energetického zákona, jak bude dále rozvedeno, se s ohledem na jeho formulaci dopouští primárně osoba, která fakticky činnosti v ochranném pásmu prováděla a způsobila při své činnosti škodlivý následek, u společnosti [REDAKCE] by tato souvislost mohla být nanejvýš nepřímá. Účastníkovi řízení přitom bylo předáno staveniště jakožto subjektu vykonávajícímu podnikatelskou činnost na vlastní odpovědnost, tj. byl to účastník řízení, který odpovídal za bezpečnost na staveništi.

Za poškození zařízení v ochranném pásmu je v souladu se zněním skutkové podstaty přestupku podle § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, odkazující na porušení § 68 odst. 3 energetického zákona, nutno vždy postihovat faktického rušitele. Ustanovení § 68 odst. 3 energetického zákona obsahuje dva zákazy, tj. dvě skutkové podstaty přestupků – (1) přestupek naplněný prováděním činnosti v ochranném pásmu, která by mohla ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu, (2) přestupek naplněný poškozením plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo něj. Oba přestupky se liší jak způsobeným následkem (první představuje přestupek ohrožovací, druhý přestupek poruchový), tak objektem a objektivní stránkou přestupku (v prvním případě je protiprávní pouze jednání v ochranném pásmu, ve druhém případě jednání v ochranném pásmu i mimo něj, pokud dojde ke způsobení stanoveného následku). V projednávaném případě byla naplněna skutková podstata poruchového přestupku, neboť došlo ke způsobení nežádoucího následku, poškození plynovodního potrubí a úniku plynu do ovzduší. Příčinná souvislost mezi jednáním účastníka řízení, resp. jeho zaměstnance, a následkem, tedy poškozením plynárenského zařízení byla bez pochyby prokázána. Naplněna byla rovněž materiální stránka přestupku, neboť čin účastníka řízení vykazuje dostatečnou míru společenské škodlivosti. Při provádění výkopových prací bylo poškozeno plynárenské zařízení většího významu (středotlaký plynovod), došlo k úniku zemního plynu do ovzduší a k přerušení dodávky plynu minimálně 50 koncovým zákazníkům. Účastník řízení porušil zájem společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, jakož i právo konkrétních zákazníků nárokovat si nasmlouvanou dodávku plynu. Kromě toho svým jednáním nerespektoval nejen ustanovení energetického zákona, ale rovněž přímý pokyn vlastníka plynárenského zařízení, jakým způsobem realizovat práce v ochranném pásmu středotlakého plynovodu.

Skutková podstata přestupku v § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona nevymezuje subjekt, proto je třeba v souladu se zásadami správního práva trestního přijmout závěr, že subjektem je kdokoliv, kdo naplní všechny znaky skutkové podstaty. Pan [REDAKCE] v postavení zaměstnance vykonával na místě činnost na základě instrukcí a za podmínek určených zaměstnavatelem, tedy účastníkem řízení. Přestože vytyčení plynovodu zajišťoval hlavní zhotovitel stavby, společnost [REDAKCE] z doložených podkladů vyplývá, že účastník řízení stavbu včetně vytyčení všech inženýrských sítí řádně převzal a s tím rovněž odpovědnost za její stav a provedení. V řízení nebyl předložen žádný podklad, z něhož by vyplynulo, že by mezi vytyčením a skutečným uložením potrubí existovala odchylka nebo že by práce v ochranném pásmu byla prováděna podle instrukcí či pod vedením jiného subjektu než účastníka řízení, např. společnosti [REDAKCE] naopak bylo prokázáno, že vytyčení zařízení bylo na základě objednávky uvedené společností provedeno, podle fotodokumentace byl výkop veden v přímce, jakož i zařízení, které v daném případě nemohlo uhýbat od směru vytyčení ve větším rozmezí, než je šířka ochranného pásma. Z nákresu a protokolu policejního

orgánu se podává, že asfaltový svršek měl tloušťku okolo 10 centimetrů, ale hloubka výkopu byla cca 90 centimetrů, nelze tedy přičítat relevanci tvrzení, že pracovník účastníka řízení kopal bagrem pouze do hloubky 50 centimetrů, jak v řízení zaznělo, či že práce strojem byla nutná k odstranění asfaltového svršku, což je nepochybné, nicméně ten zdaleka nezasahoval k plynárenskému zařízení. Podle nákresu přiloženého k dokumentu o převzetí staveniště bylo zřejmé, že právě u odbočky z ulice [REDAKCE] u č. p. [REDAKCE] na ulici [REDAKCE] dochází ke odbočení větve plynovodu z hlavního řádu. Z výslechu svědků na místě se pak přímo podává, že se ve výkopu měl údajně nacházet balvan, jenž se po obnažení lopatou nepodařilo odstranit lidskou silou, a proto zaměstnanec účastníka řízení přistoupil k užití bagru, když balvan podebral jeho lžící, následkem čehož došlo k poškození plynovodního potrubí. Během výkonu činnosti bylo všem zúčastněným zřejmé, že práce jsou prováděny v ochranném pásmu plynárenského zařízení. Argumentace účastníka řízení, že se potrubí mělo nacházet v jiné hloubce, než mělo být uloženo, tak není ničím podložena.

V projednávaném případě je dána objektivní odpovědnost za přestupek a otázka zavinění tudíž není předmětem zkoumání. Zkoumá se však naplnění obligatorních znaků objektivní stránky dotčené skutkové podstaty, kterými jsou jednání, následek a příčinná souvislost mezi nimi. Pro posouzení odpovědnosti účastníka řízení je proto stěžejní určit, zda lze jednání osoby, která fakticky poškození plynárenského zařízení způsobila, přičítat účastníkovi řízení, tj. hodnotit jej jako činnost účastníka řízení se všemi z toho plynoucími důsledky. Jak již bylo uvedeno výše, bylo prokázáno, že faktické poškození způsobil zaměstnanec účastníka řízení, vykonávající činnost podle pokynů zaměstnavatele a na jeho zodpovědnost. Přestože účastník řízení převzal staveniště a byl si vědom toho, že práce jsou prováděny v ochranném pásmu plynárenského zařízení, k porušení plynárenského zařízení došlo.

Pokud jde o uloženou pokutu, byla stanovena na spodní hranici zákonem vymezeného rozpětí a s ohledem na majetkové poměry účastníka řízení nemá pro něho likvidační charakter. Prvostupňový správní orgán mj. přihlédl k přestupkové minulosti účastníka řízení, která obsahuje hned 3 totožná porušení zákona, jichž se účastník řízení dopustil dne 1. října 2019, dne 5. listopadu 2019 a dne 30. června 2020 poškozením energetického zřízení v ochranném pásmu a pro něž byl pravomocně uznán vinným. Kromě toho bylo nutné zohlednit i další přitěžující okolnosti, jak jsou uvedeny výše. Ve světle všech okolností případu se proto požadavek účastníka řízení na snížení pokuty na částku 10 000 Kč jeví jako nereálný a neodůvodněný. Pokuta totiž byla stanovena tak, aby plnila všechny své funkce, a to včetně té represivní, jež má povahu trestu a jejímž účelem je dostatečně citelný, nikoliv však likvidační zásah do majetkových poměrů účastníka řízení. Nehledě na skutečnost, že neodůvodněně nízká sankce by neplnila ani funkci generální prevence. Rada uvádí, že uložená pokuta byla individualizována s přihlédnutím k okolnostem případu, zejména ke zjištěným polehčujícím a přitěžujícím okolnostem, k výši způsobené škody, jakož i k majetkovým poměrům účastníka řízení, odpovídá běžné rozhodovací praxi Energetického regulačního úřadu, a plní jak svou preventivní, tak represivní funkci.

Rada shledala námitky účastníka řízení jako neopodstatněné, v řízení o rozkladu pak nebyly zjištěny ani žádné další skutečnosti opravňující zrušení napadeného rozhodnutí, jak požaduje účastník řízení. Uložená pokuta je stanovena v odpovídající výši a dostatečně odůvodněna. Svým jednáním účastník řízení naplnil formální i materiální stránku přestupku, aniž byly dány liberační důvody.

V. Závěr

Po přezkumu napadeného rozhodnutí a postupu Energetického regulačního úřadu a po zvážení rozkladových námitek účastníka řízení dospěla Rada Energetického regulačního úřadu jako nadřízený správní orgán vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a současně obstojí požadavkům kladeným § 68 odst. 3 správního řádu na odůvodnění rozhodnutí. Rada proto rozhodla o zamítnutí rozkladu účastníka řízení a napadené rozhodnutí potvrdila.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí nelze podle § 91 odst. 1 ve spojení s § 152 odst. 5 správního řádu dále podat rozklad.

Ing. Stanislav Trávníček, Ph.D., v. r.
předseda Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

STAVITELSTVÍ BARBET, s.r.o., prostřednictvím Mgr. Alice Benešové